

לכבוד

1. שרת המשפטים, הגב' איילת שקד
2. היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד אביחי מנדלבליט

שלום וברכה,

הנדון: בקשה לפתיחה בבדיקה או חקירה משמעתית נגד פרקליט המדינה, עו"ד שי ניצן, פרקליטת מחוז ירושלים בתקופה הרלוונטית, עו"ד נורית ליטמן, וכל גורם אחר המעורב באישור מעמדו של מר מני נפתלי כ"עד מדינה"

1. אתמול, 3.9.2017, התפרסם מכתבו של עו"ד דניאל ויטמן, פרקליט מחוז ירושלים, המתאר את השתלשלות האירועים הנוגעים למסירת הודעותיו של מר מני נפתלי במשטרה, תוך שמוזכרת בקשתו של מר מני נפתלי שתינתן לו חסינות מפני הפללה עצמית כך שהדברים שימסור לא ישמשו נגדו.
2. על פי האמור במכתב, "הוחלט על דעת פרקליט המדינה והיועץ המשפטי לממשלה דאז, להיענות לבקשתו ולהעניק לו חסינות מפני הפללה עצמית".
3. מסכת האירועים שבין הגעתו של מר מני נפתלי למשטרה לראשונה, לבין המועד בו ניתנה הסכמת פרקליט המדינה והיועץ המשפטי לממשלה, ונגבתה עדותו, מעוררת סימני שאלה קשים בדבר השיקולים המוסדיים או האישיים, טוהר ההליך הפלילי ואמון הציבור ברשויות התביעה.
4. לשם הרקע והבהרת התמונה נזכיר כי בתקופה הרלוונטית, דהיינו סוף חודש ינואר ותחילת חודש פברואר, התנהלה מערכת בחירות סוערת, בה נשמעה בכלי תקשורת מסוימים, ומפי מועמדים בבחירות, טענה לפיה היועץ המשפטי לממשלה ורשויות האכיפה נמנעות מלטפל כראוי בפרשיות הנוגעות למעונות ראש הממשלה שנחשפו, בין היתר, על ידי מבקר המדינה.
5. בנוסף לביקורת הזו, עמדה באותה תקופה מערכת אכיפת החוק בעין הביקורת הציבורית. במשטרה באותה עת לא כיהן מפכ"ל, ומרבית תפקידי הניצבים לא היו מאוישים בשל חקירות, השעיות, פרישות וכו'. יצויין כי באותה עת קבע השר לביטחון הפנים כי הימנעות מאיוש תפקיד המפכ"ל פוגעת קשות במשטרה ובאזרחי המדינה, אולם היועץ המשפטי לממשלה דאז, בחר לכפות על הממשלה בכלל ועל המשטרה בפרט שיתוק באמצעות הנחיה

גורפת המונעת מינויים, שהתנועה למשילות ודמוקרטיה נאלצה לעתור לבית המשפט כנגדה.

6. בנוסף, ביום 2.2.2015 התפרסם דו"ח הביקורת הראשון של נציבת הביקורת על התביעה, נשיאת בית המשפט המחוזי בדימוס, כב' השופטת הילה גרסטל, שאין כאן המקום להרחיב בדבר תחושת האיום והמלחמה שהכריזו הפרקליטים על הנציבות ועל הדוחות שפורסמו על ידה. דו"ח הביקורת והקולות שנלוו אליו עורר בזמנו דיון ציבורי ער על תפקוד רשויות התביעה.

7. ביום 1.2.2015, פרסמה דוברות משרד המשפטים את ההודעה הבאה:

היועץ המשפטי לממשלה קיים הערב התייעצות בלשכתו בעקבות הפרסומים האחרונים בדבר מעון ראש הממשלה.

בתום הדיון פנה היועץ המשפטי לממשלה אל מבקר המדינה, במכתב מטעמו, וביקש לדעת היכן עומדים הדברים בקשר לבחינת המבקר את הטענות שהוזכרו בפנייתו של המבקר אל היועץ המשפטי לממשלה מיום 10.6.14 (פנייה שכללה

עניינים שונים הנוגעים למעון ראש הממשלה, לרבות עניין פדיון דמי הבקבוקים למיחזור ועניין ריהוט הגן).

במכתבו אל מבקר המדינה, ששוגר הלילה, כותב היועץ המשפטי לממשלה, בין השאר:

"ככל שבחנת את הדברים, ובחינתך העלתה צורך בטיפול מטעמי בנושא זה או אחר, אודה לך אם תעביר אלי את מכלול החומר שנאסף על ידך.

ככל שבדיקתך את הנושאים המוזכרים במכתב טרם הסתיימה, אודה עם תעדכני בדבר.

כמו כן, אודה לך אם תעדכן אותי לגבי לוח הזמנים הצפוי לפרסום הדוח מטעמך בעניין הוצאות מעונות ראש הממשלה, על מנת שאוכל לקחת אותו בחשבון בהקשר לעניין זה, ולטענות נוספות שמועלות בעניין התנהלות מעון ראש הממשלה".

אנו שבים ומדגישים כי מאז יוני 2014, עת סוכם בין היועץ לבין המבקר כי המבקר יעניין במכלול החומר הרלבנטי וככל שיסבור שיש צורך בכך יעביר את הדברים לטיפול היועץ, לא הועברו לטיפול היועץ המשפטי לממשלה או הפרקליטות חומרים כלשהם מהמבקר בעניין פדיון דמי מיחזור הבקבוקים או רהיטי הגן.

8. מהודעה זו ניתן להבין כי מאז יוני 2014 ועד ערבו של יום ראשון באותו שבוע, 1.2.2017, תקופה של למעלה מחצי שנה, לא ראה היועץ המשפטי לממשלה דחיפות מיוחדת לטיפול בעניין הטענות שהועלו בהקשר למעונות ראש הממשלה.

9. והנה, ביום רביעי ה-4.2.2017, מגיע למשטרה מני נפתלי ומבקש חסינות מפני הפללה עצמית, ובתוך שבועיים, כשספק רב אם בוצעו הבדיקות הנדרשות על פי הנחיית היועץ לפני חתימה על הסכם עד מדינה, ולא זו בלבד אלא שניתנים למר מני נפתלי תנאים של עד מדינה, ללא כל הסכם בכתב, בניגוד ברור להנחיית היועץ המשפטי לממשלה.

10. עוד יצויין כי אחד מהתנאים שעל פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה צריכים להיכלל בהסכם עד מדינה היא התחייבותו של העד להימנע משיח עם התקשורת עד לסיום ההליכים בעניינו ובעניין שותפיו לעבירה. לעומת זאת, במכתבו של פרקליט מחוז ירושלים נכתב במפורש כי במזכר שכתב תנ"צ אפרים ברכה הוא מציין שמני נפתלי אמר "שהוא רוצה להיות עד מדינה, והוא החליט להסיר את הכפפות והוא מתכוון להעביר חומרים לכלי התקשורת".

11. נראה כי במתן אישור לתנאי עד מדינה, ללא הסכם בכתב, כשלא מתקיימים התנאים המהותיים לחתימתו, וכאשר האינטרס המוצהר של עד המדינה לחתימה על ההסכם הוא השיח עם התקשורת, נראה הליך האישור המזורז של התנאים, תמוה ביותר, וזאת בלשון המעטה.

12. העובדה כי מדובר בתקופת בחירות, והעובדה כי לא הועברו חומרים מהמבקר עד אותה תקופה, והיועץ המשפטי לממשלה לא סבר שיש בהעברה שכזו מן הדחיפות, שכן המתין בסבלנות במשך יותר מחצי שנה, ואף פנה למבקר כדי שיעביר לו חומרים אם ישנם, מעוררת תהיות עגומות בדבר המניע להגעה לסיכום עד מדינה בתוך שבועיים בלבד, וזאת כנטען תוך קבלת אישור מהדרגים הגבוהים ביותר.

13. **טוהר ההליך הפלילי ואמון הציבור במערכת התביעה, מחייבים בדיקה מעמיקה בדבר הנסיבות החריגות שהצדיקו זניחת כל סטנדרט המופיע בהנחיית היועץ, והגעה לסיכום עד מדינה עם מר מני נפתלי.**

14. לא למותר לציין שבהיעדר הסכם כתוב, כמתחייב מההנחייה, לא פלא שמר מני נפתלי בעצמו היה יכול לטעון שהוא אינו עד מדינה.

15. נקודה נוספת המצריכה בדיקה ומעוררת שאלות קשות, היא מדוע התכחשותו הפומבית של מר מני נפתלי למעמדו כעד מדינה, ואף במכתב בא-כחו לפרקליט המחוז, לא עולה לכדי

הפרת הסכם עד המדינה, ומדוע עדיין מובטחת לו חסינות כאשר לכאורה אין בה בכדי לשרת את האינטרס הציבורי. יצויין כי במכתב בא כוחו של מר מני נפתלי נכתב "מר נפתלי איננו עד מדינה ולא היה עד מדינה. לא זו אף זו, מר נפתלי לא ישמש עד מדינה וכל הסכמה כזו או אחרת הנתונה לפרשנות, בטלה בזה."

16. לנוחיותכם, להלן יפורטו סעיפי הנחיית היועץ שהופרו לכאורה ללא כל סיבה או טעם, במקרה זה, באופן המעורר חשד לא מבוטל לשיקולים זרים ואף לשיבוש הליכי חקירה ומשפט, וזאת גם מבלי לקחת בחשבון חשדות לשיקולים פוליטיים הנטועים בעיתוי.

- ס' 2(א), מיצוי אפיקי חקירה אלטרנטיביים טרם חתימת ההסכם - ככלל, יש לשאוף לכך שהסכם עד מדינה ייחתם אך ורק לאחר שרשויות אכיפת החוק מיצו את כל אפיקי החקירה האחרים.

i. כאשר עד לתחילת חודש פברואר לא הועברו חומרים מהמבקר, קשה לומר שאפיקי החקירה האחרים מוצו.

- ס' 2(ב) יש להתחשב בראיות הקיימות

i. כאמור באותו שלב לא היו ראיות קיימות, כפי שעולה מהמכתב שנשלח למבקר המדינה.

- ס' 2(ד), אין לחתום הסכם עד מדינה עם העבריין העיקרי בפרשה.

i. לא נראה כי נערכה בדיקה כלשהיא בנושא זה, בוודאי לאור לוחות הזמנים הקצרים.

- ס' 2(ה) אישיותו של עד המדינה ובחינת אמינותו... על המשטרה והתביעה לבדוק, ככל הניתן, את אמינות העד ודבריו עובר לחתימת ההסכם... ולשאוף לכך שהסכם עד מדינה ייחתם עם אדם שניתן להסתמך על אמינותו.

i. גם כאן לא נראה כי נערכה בדיקה שכזו, בוודאי לאור לוחות הזמנים הקצרים.

- ס' 2(ו) לא ייחתם הסכם עם עד מדינה אם לא ניתן להעריך מראש כי ניתן יהיה להעמיד בצד עדותו ראיה שיהיה בה כדי לשמש סיוע.

i. מאחר ולא נחתם הסכם, בניגוד לכללי ההנחייה, קשה לדעת מה סברו הנוגעים בדבר בעניין הסיוע.

- ס' 2(ז) חומרת העבירה, ככלל, ולמעט חריגים לא ייכרת הסכם מדינה בעבירות שאינן מסוג פשע. אמנם ייתכן חריג כאשר מדובר במקרים של שחיתות ציבורית הכרוכה בעבירות של מרמה והפרת אמונים.

i. קשה לומר כי הכלל הזה נבחן באופן מעמיק.

- ס' 3 להנחיה קובע כי ראוי לחתור להתניית הסכם עד מדינה בענישה – ולו מינימאלית – על מעשיו

i. ממכתבו של פרקליט המחוז לא עולה כי נעשה מאמץ בכיוון זה.

- ס' 5 להנחיה קובע כי הסכם עד מדינה צריך להיות בכתב.
 - i. ברור שלא כך קרה במקרה זה.
 - ס' 4 להנחיה מפרט את התנאים שאמורים להיכלל בהסכם עד מדינה, שנראה שלא זו בלבד שתנאים אלה לא הובהרו למר מני נפתלי, אלא שהגורמים המעורבים ידעו מראש שאין בכוונתו לקיים את התנאים הללו. כך למשל האיסור להתראיין לכלי תקשורת או גילוי מלא בנוגע למעורבות בעבירות אחרות. במיוחד לא נכללו התניות לפיהן יש לכלול תניה המפרטת את הסעדים העומדים לרשות המדינה במקרה של הפרת ההסכם ע"י עד המדינה וכן הצהרה מטעם העד כי הוא מסכים שבמידה ויפר את ההסכם, יועמד לדין כאשר כל חומר הראיות שהגיע למשטרה יוכל לשמש נגדו/נגד אחרים.
17. מכל האמור לעיל עולה כי המעורבים בהגעה להסכמות עם מני נפתלי, פעלו באופן המנוגד לכל סטנדרט של רשויות התביעה, באופן שעלול לפגוע אנושות בתדמיתו של השירות הציבורי בכלל ושל רשויות התביעה ואכיפת החוק בפרט.
18. אבקש כי תפעלו בעניין, וכי תשתמשו בסמכויותיכם על פי חוק שירות המדינה (משמעת) או על פי כל דין אחר לבירור העניין.

בברכה,

יהודה עמרני

מנהל הפעילות

